

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 186 (XXX) — Nr. 911

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 30 octombrie 2018

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 277 din 26 aprilie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, precum și a ordonanței de urgență în ansamblul său	2–4
Decizia nr. 409 din 19 iunie 2018 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat	4–6
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
820. — Hotărâre privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli rectificat pe anul 2018 pentru Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Energiei	6–8
ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
5.682. — Ordin al viceprim-ministrului, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, pentru modificarea anexelor nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 728/2015 privind aprobarea Strategiei pentru integritate a Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice 2015—2020 și a Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei pentru integritate a Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice 2015—2020	9
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 58 din 17 septembrie 2018 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	10–15

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 277

din 26 aprilie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, precum și a ordonanței de urgență în ansamblul său

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Cristina Cătălina Turcu	— magistrat-asistent

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, excepție ridicată de Alexandru Burducea, Gabriel Buga, Lucian Ioan Baieș, Daniel Brăilescu, Florin Homoc, Magda Gabriela Moraru, Ionuț Radu, Vasile Sidorencu, Lucian Tudor, Robert Emilian Tița, Florin Vieru, George Doru Vasile, Adrian Pena, Doru Alexandru Vasile, Vanghele Geamalinga, Dacian Dateș, Florin Ungureanu, Sorin Andrei Chirilă, Marin Anton Săndulescu, Ioan Alexandru Mareș, Simona Elena Vitoreanu, Gheorghe Diaconu, George Paul Păun, Marian Tiberiu Diaconu, Mihaela Dumitru și Florin Adrian Ionescu, prin reprezentant Sindicatul Polițiștilor din România „Diamantul”, în Dosarul nr. 14.848/3/2015 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 135 D/2016.

2. La apelul nominal se prezintă, pentru partea Direcția Generală de Poliție a Municipiului București, doamna Alexandra Nica, consilier juridic cu delegație la dosar. Lipsesc autorul excepției de neconstituționalitate și celelalte părți, față de care procedura de citare este legal îndeplinită.

3. Magistratul-asistent referă asupra faptului că, la dosar, Direcția Generală de Poliție a Municipiului București a depus concluzii scrise în care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, iar Ministerul Afacerilor Interne a comunicat un punct de vedere prin care solicită respingerea acesteia, în principal ca inadmisibilă și, în subsidiar, ca neîntemeiată.

4. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul consilierului juridic al Direcției Generale de Poliție a Municipiului București, care solicită respingerea excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, arătând că rigorile constituționale ale art. 73 alin. (3) lit. j) și p) impun obligativitatea reglementării prin lege organică a statutului funcționarilor publici și a regimului general privind raporturile de muncă. Într-adevăr, raportul de serviciu al polițistului trebuie să ia naștere, să se execute și să înceteze în condiții speciale prevăzute de lege organică. În cauză, textul de lege criticat nu se referă la aceste aspecte, ci reglementează competența ministrului afacerilor interne de a stabili, prin ordin, conducătorii subunităților care au calitatea de ordonatori de credite. Numirea ordonatorilor de

credite nu face parte din elementele esențiale care definesc raportul de serviciu/statutul funcționarului public — polițist.

5. Reprezentantul Ministerului Public solicită respingerea excepției ca neîntemeiată arătând, în esență, că textul de lege criticat nu reglementează cu privire la raportul de serviciu al polițistului, raport care trebuie reglementat prin lege organică, ci la o atribuție a ministrului afacerilor interne.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

6. Prin Încheierea din 23 decembrie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 14.848/3/2015, **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative.** Excepția a fost invocată de Alexandru Burducea, Gabriel Buga, Lucian Ioan Baieș, Daniel Brăilescu, Florin Homoc, Magda Gabriela Moraru, Ionuț Radu, Vasile Sidorencu, Lucian Tudor, Robert Emilian Tița, Florin Vieru, George Doru Vasile, Adrian Pena, Doru Alexandru Vasile, Vanghele Geamalinga, Dacian Dateș, Florin Ungureanu, Sorin Andrei Chirilă, Marin Anton Săndulescu, Ioan Alexandru Mareș, Simona Elena Vitoreanu, Gheorghe Diaconu, George Paul Păun, Marian Tiberiu Diaconu, Mihaela Dumitru și Florin Adrian Ionescu, toți reprezentați de Sindicatul Polițiștilor din România „Diamantul” într-o cauză având ca obiect acțiunea în pretenții prin care s-a solicitat plata unor diferențe salariale rezultând din neacordarea unui „spor de studii superioare” în perioada cuprinsă între anii 2012—2015.

7. **În motivarea excepției de neconstituționalitate**, autorii arată că textul de lege criticat este o normă inaccesibilă și imprevizibilă, deoarece se completează cu un act administrativ — Ordinul ministrului afacerilor interne nr. S/34/2014 — secretizat, prin care se reglementează cu privire la „ordonatorii de credite” secundari și terțiari care sunt stabiliți prin acesta. Ordinul se referă la unitățile de poliție având calitate de debitori ai obligațiilor de plată a drepturilor salariale față de polițiștii cu care au un raport de serviciu. Dreptul la salariu și obligația corelativă de plată a salariului, precum și titularii acestora sunt elementele constitutive esențiale ale raportului de serviciu al polițistului, iar actul normativ ce reglementează cu privire la subiectul de drept debitor al obligației de plată trebuie să fie accesibil și previzibil pentru acesta. Astfel, cu privire la „entitatea” care are obligația de plată a salariului, trebuie să se reglementeze prin lege organică, în conformitate cu art. 73 alin. (1) lit. j) și p) din Constituție, iar nu prin act infralegal, de către ministrul afacerilor interne, organ al puterii executive. Așa fiind, textul de lege criticat, care delegă ministrului afacerilor interne puterea de legiferare în domeniul funcției publice — domeniu rezervat exclusiv Parlamentului în calitate de legiuitor organic — aduce atingere dispozițiilor constituționale anterior invocate.

8. Referitor la îndeplinirea condiției referitoare la „urgență”, cuprinsă în art. 115 alin. (4) din Legea fundamentală, în ceea ce

privește caracterul reglementării, se observă că aceasta nu este îndeplinită, de vreme ce Guvernul nu a reglementat direct cu privire la ordonatorii de credite, ci a delegat ministrului afacerilor interne competența de a emite un ordin prin care să le confere această calitate.

9. Autorii mai arată că textul de lege criticat aduce atingere art. 115 alin. (6) din Constituție, deoarece acesta afectează „instituția fundamentală a statului care este funcționarul public polițist” și, totodată, afectează instituția fundamentală a Parlamentului, ca unică autoritate legiuitoare a țării.

10. **Tribunalul București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, deoarece statutul funcționarului public este stabilit prin lege organică, iar cu privire la delegarea legislativă nu poate fi constatată vreo încălcare a prevederilor Legii fundamentale.

11. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului, precum și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate ridicate.

12. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale criticate este neîntemeiată, arătând că textul de lege criticat reglementează un aspect ce nu ține de statutul polițiștilor ca funcționari publici, ci reprezintă o măsură de organizare a oricărei instituții publice, pentru punerea în executare a legii, în ceea ce privește fundamentarea, justificarea și utilizarea, în condiții de legalitate, regularitate, economicitate, eficiență și eficacitate a creditelor bugetare repartizate din bugetele lor, celor care beneficiază de aceste fonduri. Din această perspectivă, nu sunt încălcate dispozițiile art. 73 alin. (1) lit. j) și p) și art. 115 alin. (6) din Constituție. Referitor la pretinsa încălcare a dispozițiilor art. 115 alin. (4) din Legea fundamentală, se arată că urgența reglementării și situația extraordinară care a determinat-o sunt cele arătate în preambulul ordonanței de urgență și că aceasta corespunde considerentelor de principiu reținute în jurisprudența Curții.

13. **Avocatul Poporului** consideră că prevederile legale criticate sunt constituționale, deoarece raportul de serviciu al polițistului ia naștere, se execută și încetează în condiții speciale prevăzute de legea organică, dar textul de lege criticat, ce reglementează cu privire la numirea ordonatorilor de credite, nu face parte dintre elementele esențiale care definesc raportul de serviciu/statutul funcționarului public polițist. Se arată că urgența reglementării a fost explicată în preambulul textului de lege criticat și că se întemeiază și pe art. 12 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 24/2007 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale. Nu sunt încălcate, în opinia sa, nici celelalte texte din Constituție invocate în susținerea excepției.

14. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, actele depuse, concluziile consilierului juridic prezent și ale procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

15. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze excepția de neconstituționalitate.

16. **Obiectul excepției de neconstituționalitate** îl constituie dispozițiile art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a

Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 309 din 9 mai 2007, cu modificările aduse prin Legea nr. 15/2008 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 127 din 19 februarie 2008, precum și ordonanța de urgență în ansamblul său. Textul de lege criticat are următorul conținut: „*Ministrul internelor și reformei administrative stabilește, prin ordin, conducătorii unităților și subunităților care au calitatea de ordonator de credite.*”

17. Cu privire la denumirea actuală a autorității administrației publice centrale, la care textul de lege criticat face referire, Curtea observă că, în prezent, funcționează Ministerul Afacerilor Interne, înființat prin reorganizarea Ministerului Administrației și Internelor, potrivit art. 1 alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 96/2012 privind stabilirea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 884 din 22 decembrie 2012, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 71/2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 171 din 29 martie 2013.

18. În opinia autorilor excepției de neconstituționalitate, prevederile legale criticate contravin dispozițiilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul securității juridice, art. 73 alin. (1) lit. j) și p) referitoare la reglementarea prin lege organică a statutului funcționarilor publici și a regimului general privind raporturile de muncă, sindicatele, patronatele și protecția socială, precum și ale art. 115 alin. (4), referitor la condiția urgenței reglementării în cazul ordonanțelor de urgență și alin. (6), referitor la interdicția reglementării prin ordonanțe de urgență, în sensul afectării regimului instituțiilor fundamentale ale statului.

19. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea observă că aceasta a fost ridicată într-o cauză având ca obiect acțiunea în pretenții prin care s-a solicitat plata unor diferențe salariale, rezultând din neacordarea unui „spor de studii superioare”, în perioada cuprinsă între anii 2012—2015.

20. Curtea constată că, în fața instanței care a sesizat-o, Ministerul Afacerilor Interne a ridicat excepția lipsei calității procesuale pasive, întemeiate pe art. 12 alin. (1) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007, pentru a demonstra că Direcția Generală de Poliție a Municipiului București, și nu ministerul este titularul obligației de plată a drepturilor salariale pentru reclamanții-autori, calculul și plata drepturilor solicitate fiind în sarcina șefului acestei unități ca ordonator terțiar de credite. Ca urmare a ridicării excepției lipsei calității procesuale pasive a Ministerului Afacerilor Interne, reprezentantul reclamanților a ridicat excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007.

21. Curtea reține că prin acțiunea introdusă nu au fost contestate atribuțiile legal reglementate ale ordonatorului principal de credite, Ministerul Afacerilor Interne, reprezentat de ministru, ci s-a solicitat exclusiv plata unor diferențe salariale rezultând din neacordarea unui „spor de studii superioare”. Or, textul de lege criticat ca fiind neconstituțional reglementează tocmai una dintre aceste atribuții. Din această perspectivă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 nu îndeplinește una dintre condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, aceea a legăturii cu soluționarea cauzei, urmând a fi respinsă ca inadmisibilă.

22. În final, cu privire la calitatea procesuală pasivă a Ministerului Afacerilor Interne, Curtea observă prin Decizia nr. 13 din 13 iunie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României,

Partea I, nr. 763 din 29 septembrie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii a admis recursul în interesul legii formulat de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție și s-a stabilit că „*Ministerul Afacerilor Interne,*

în calitatea sa de ordonator principal de credite, nu are calitate procesuală pasivă în litigiile dintre angajați și instituțiile/unitățile cu personalitate juridică aflate în subordinea sa, având ca obiect solicitarea unor drepturi de natură salarială.”

23. Pentru considerentele expuse mai sus, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 12 alin. (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2007 privind organizarea și funcționarea Ministerului Internelor și Reformei Administrative, precum și a ordonanței de urgență în ansamblul său, excepție ridicată de Alexandru Burducea, Gabriel Buga, Lucian Ioan Baieș, Daniel Brăilescu, Florin Homoc, Magda Gabriela Moraru, Ionuț Radu, Vasile Sidorencu, Lucian Tudor, Robert Emilian Țița, Florin Vieru, George Doru Vasile, Adrian Pena, Doru Alexandru Vasile, Vanghele Geamalinga, Dacian Dateș, Florin Ungureanu, Sorin Andrei Chirilă, Marin Anton Săndulescu, Ioan Alexandru Mareș, Simona Elena Vitoreanu, Gheorghe Diaconu, George Paul Păun, Marian Tiberiu Diaconu, Mihaela Dumitru și Florin Adrian Ionescu, prin reprezentant Sindicatul Polițiștilor din România „Diamantul”, în Dosarul nr. 14.848/3/2015 al Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului București — Secția a II-a contencios administrativ și fiscal și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 26 aprilie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Cristina Cătălina Turcu

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 409

din 19 iunie 2018

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat

Valer Dorneanu	— președinte
Marian Enache	— judecător
Petre Lăzăroiu	— judecător
Mircea Ștefan Minea	— judecător
Daniel Marius Morar	— judecător
Mona-Maria Pivniceru	— judecător
Livia Doina Stanciu	— judecător
Simona-Maya Teodoroiu	— judecător
Varga Attila	— judecător
Ionița Cochintu	— magistrat-asistent

nr. 42.752/215/2013 al Tribunalului Dolj — Secția I civilă și care formează obiectul Dosarului Curții Constituționale nr. 2.529D/2016.

2. La apelul nominal se constată lipsa părților, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

3. Cauza fiind în stare de judecată, președintele acordă cuvântul reprezentantului Ministerului Public, care pune concluzii de respingere a excepției de neconstituționalitate ca neîntemeiată, menționând, în acest sens, jurisprudența Curții Constituționale în materie.

Cu participarea reprezentantului Ministerului Public, procuror Luminița Nicolescu.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, constată următoarele:

1. Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, precum și ale art. I din Legea nr. 244/2011 pentru modificarea art. 16 din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, excepție ridicată de Mișu Popescu în Dosarul

4. Prin Încheierea din 14 octombrie 2016, pronunțată în Dosarul nr. 42.752/215/2013, **Tribunalul Dolj — Secția I civilă a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 16 din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, precum și ale art. I din Legea nr. 244/2011 pentru modificarea art. 16 din Legea**

nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, excepție ridicată de Mișu Popescu într-o cauză având ca obiect soluționarea apelului formulat împotriva unei sentințe pronunțate de Judecătoria Craiova, întemeiată pe dispozițiile Legii nr. 85/1992.

5. În motivarea excepției de neconstituționalitate, autorul acesteia susține că prin Legea nr. 244/2011 pentru modificarea art. 16 din Legea nr. 85/1992, legiuitorul a renunțat să mai acorde beneficiul vânzării acestor locuințe la un preț stabilit prin lege, instituind un mod de calcul al valorii de vânzare prin raportare la prețul pieței, stabilit de la caz la caz de către un expert autorizat, cu consecința creșterii semnificative a prețului de vânzare. Or, prin această soluție legislativă se creează o inegalitate între titularii contractelor de închiriere a acestor locuințe, în funcție de momentul în care au decis să opteze pentru cumpărarea locuințelor, respectiv înainte sau după modificarea textului de lege criticat.

6. **Tribunalul Dolj — Secția I civilă** opinează în sensul că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată. Legiuitorul este suveran în adoptarea unor norme cu caracter social, atunci când condițiile economice sau sociale o impun, însă, în egală măsură, este liber să reglementeze diferit aceleași raporturi sociale, ținând cont de evoluția temporală a realităților sociale. Astfel, modificarea modalității de stabilire a prețului de vânzare al acestor locuințe, legiuitorul renunțând să mai acorde beneficiul unui preț inferior valorii de piață a bunului, instituit din rațiuni sociale, este în concordanță cu realitățile economice și sociale contemporane, caracterizate de existența unei economii de piață, în sensul art. 135 alin. (1) din Constituție. În acest sens este și jurisprudența Curții Constituționale.

7. Potrivit dispozițiilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, încheierea de sesizare a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului, Guvernului și Avocatului Poporului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției de neconstituționalitate.

8. **Guvernul** apreciază că excepția de neconstituționalitate este neîntemeiată, sens în care menționează jurisprudența Curții Constituționale în materie.

9. **Avocatul Poporului** consideră că dispozițiile criticate sunt constituționale, sens în care menționează atât punctele sale de vedere transmise în alte cauze ce s-au aflat pe rolul Curții Constituționale, cât și jurisprudența în materie.

10. **Președinții celor două Camere ale Parlamentului** nu au comunicat punctele lor de vedere cu privire la excepția de neconstituționalitate.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, punctele de vedere ale Guvernului și Avocatului Poporului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și Legea nr. 47/1992, reține următoarele:

11. Curtea Constituțională a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. d) din Constituție, precum și ale art. 1 alin. (2), ale art. 2, 3, 10 și 29 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze prezenta excepție.

12. **Obiectul excepției de neconstituționalitate**, astfel cum reiese din încheierea de sesizare, îl constituie dispozițiile art. 16 din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 264 din 15 iulie 1998, precum și ale art. I din Legea nr. 244/2011 pentru modificarea art. 16 din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 884 din data de 14 decembrie 2011.

13. Potrivit art. 62 din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată

în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 21 aprilie 2010, dispozițiile de modificare și de completare se încorporează, de la data intrării lor în vigoare, în actul de bază, identificându-se cu acesta. Așa fiind, obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile art. 16 din Legea nr. 85/1992, cu modificările și completările ulterioare, care au următorul cuprins: „*Valoarea de vânzare a locuinței se calculează raportat la prețul pieței de către un expert autorizat, în condițiile legii.*”

14. În susținerea neconstituționalității acestor dispoziții legale sunt invocate prevederile constituționale ale art. 16 privind egalitatea în drepturi.

15. Examinând excepția de neconstituționalitate, Curtea constată că dispozițiile de lege criticate au mai fost supuse controlului de constituționalitate prin raportare la aceleași prevederi din Legea fundamentală ca cele invocate în prezenta cauză și prin prisma unor critici similare, sens în care sunt Decizia nr. 268 din 23 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2015, Decizia nr. 671 din 13 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 125 din 18 februarie 2015, Decizia nr. 630 din 11 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 8 din 7 ianuarie 2015, Decizia nr. 567 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 921 din 18 decembrie 2014, și Decizia nr. 61 din 11 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 286 din 17 aprilie 2014.

16. Curtea a reținut că soluția legislativă a vânzării către chiriași a locuințelor construite din fondurile statului sau din fondurile unităților economice ori bugetare de stat a făcut obiectul mai multor reglementări legale, exemplu fiind, în acest sens, Decretul-lege nr. 61/1990 privind vânzarea de locuințe construite din fondurile statului către populație, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 22 din 8 februarie 1990, sau Legea nr. 85/1992. Curtea a observat că un element esențial și comun al tuturor reglementărilor legale incidente era acela al persoanelor ce puteau deveni cumpărători în temeiul acestor legi, acestea fiind, de regulă, cele care le ocupau în calitate de chiriași. De asemenea, prețul de vânzare al locuințelor era reglementat prin lege, fiind stabilit, așa cum s-a statuat în jurisprudența Curții Constituționale, într-un quantum care să permită chiriașilor să își poată exercita efectiv dreptul la cumpărarea locuințelor (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 61 din 11 februarie 2014, precitată).

17. Totodată, Curtea a observat că, prin Legea nr. 244/2011 care a modificat art. 16 din Legea nr. 85/1992, legiuitorul a renunțat să mai acorde beneficiul vânzării acestor locuințe la un preț stabilit prin lege, instituind un mod de calcul al valorii de vânzare a acestor locuințe prin raportare la prețul pieței, stabilit de la caz la caz de către un expert autorizat, cu consecința creșterii semnificative a prețului de vânzare. În acest context, autorul excepției de neconstituționalitate apreciază că, prin aplicarea în cauză a prevederilor art. 16 din Legea nr. 85/1992, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 244/2011, are loc o majorare accentuată a prețului și se creează o situație care contravine art. 16 din Constituție.

18. Față de critica formulată, practica Curții Constituționale este constantă în a statua că situația diferită în care se află cetățenii în funcție de reglementarea aplicabilă potrivit principiului *tempus regit actum* nu poate fi privită ca fiind neconstituțională. În același sens, Curtea a constatat faptul că reglementările juridice succesive pot prezenta în mod firesc diferențe determinate de condițiile obiective în care au fost adoptate. Astfel, prin Decizia nr. 61 din 11 februarie 2014, precitată, Curtea a reținut, în legătură cu prețul de vânzare al locuințelor ce fac obiect de reglementare al Legii nr. 85/1992, că problema prețului de vânzare al locuințelor nu privește constituționalitatea textului criticat, fiind una de opțiune legislativă. Astfel, Curtea a arătat că legiuitorul este suveran în adoptarea unor norme cu caracter social, atunci când condițiile economice sau sociale o impun, însă, în egală măsură, este

liber să reglementeze diferit aceleași raporturi sociale, ținând cont de evoluția temporală a realităților sociale.

19. Ca atare, succesiunea în timp a reglementării legale incidente unei anumite situații juridice și diferențele implicite de regim juridic aplicabil destinatarilor normelor legale nu contravin principiului egalității în drepturi.

20. Prin urmare, faptul că legiuitorul a renunțat să mai acorde beneficiul unui preț inferior valorii de piață a bunului, prin schimbarea modalității de stabilire a prețului de vânzare al acestor

locuințe, prevăzută de art. 16 din Legea nr. 85/1992, astfel cum a fost modificat prin Legea nr. 244/2011, a fost determinat de rațiuni sociale, în concordanță cu realitățile economice și sociale contemporane, caracterizate de existența unei economii de piață.

21. Întrucât, în cauza de față, nu au fost prezentate argumente noi, de natură să conducă la reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, cele statuate prin deciziile amintite își mențin valabilitatea și în prezenta cauză, astfel că excepția de neconstituționalitate urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

22. Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 146 lit. d) și al art. 147 alin. (4) din Constituție, precum și al art. 1—3, al art. 11 alin. (1) lit. A.d) și al art. 29 din Legea nr. 47/1992, cu unanimitate de voturi,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată de Mișu Popescu în Dosarul nr. 42.752/215/2013 al Tribunalului Dolj — Secția I civilă și constată că dispozițiile art. 16 din Legea nr. 85/1992 privind vânzarea de locuințe și spații cu altă destinație construite din fondurile statului și din fondurile unităților economice sau bugetare de stat sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Definitivă și general obligatorie.

Decizia se comunică Tribunalului Dolj — Secția I civilă și se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Pronunțată în ședința din data de 19 iunie 2018.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE
prof. univ. dr. **VALER DORNEANU**

Magistrat-asistent,
Ionița Cochințu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

**privind aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli
rectificat pe anul 2018 pentru Societatea Complexul Energetic
Oltenia — S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Energiei**

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 4 alin. (1) lit. a), art. 10 alin. (2) lit. b)—d) și alin. (4) din Ordonanța Guvernului nr. 26/2013 privind întărirea disciplinei financiare la nivelul unor operatori economici la care statul sau unitățile administrativ-teritoriale sunt acționari unici ori majoritari sau dețin direct ori indirect o participație majoritară, aprobată cu completări prin Legea nr. 47/2014, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă bugetul de venituri și cheltuieli rectificat pe anul 2018 pentru Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A., aflată sub autoritatea Ministerului Energiei, prevăzut în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
VASILICA-VIORICA DĂNCILĂ

Contrasemnează:

Ministrul energiei,

Anton Anton

Ministrul finanțelor publice,

Eugen Orlando Teodorovici

Ministrul muncii și justiției sociale,

Lia-Olguța Vasilescu

București, 24 octombrie 2018.
Nr. 820.

MINISTERUL ENERGIEI
Societatea Complexul Energetic Oltenia — S.A.

BUGETUL DE VENITURI ȘI CHELTUIELI RECTIFICAT PE ANUL 2018

mii lei

		INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri rectificare 2018
0	1	2	3	4
I.		VENITURI TOTALE (Rd.1=Rd.2+Rd.5+Rd.6)	1	4.225.078
	1	Venituri totale din exploatare, din care:	2	4.143.028
		a) subvenții, cf. prevederilor legale în vigoare	3	
		b) transferuri, cf. prevederilor legale în vigoare	4	
	2	Venituri financiare	5	82.050
	3	Venituri extraordinare	6	0
II		CHELTUIELI TOTALE (Rd.7=Rd.8+Rd.20+Rd.21)	7	5.200.470
	1	Cheltuieli de exploatare, din care:	8	5.080.800
		A. cheltuieli cu bunuri și servicii	9	1.840.550
		B. cheltuieli cu impozite, taxe și varsaminte asimilate	10	95.843
		C. cheltuieli cu personalul, din care:	11	943.031
		C0 Cheltuieli de natură salarială(Rd.13+Rd.14)	12	894.602
		C1 ch. cu salariile	13	769.583
		C2 bonusuri	14	125.019
		C3 alte cheltuieli cu personalul, din care:	15	6.850
		cheltuieli cu plăți compensatorii aferente disponibilizărilor de personal	16	3.897
		C4 cheltuieli aferente contractului de mandat	17	5.697
		C5 cheltuieli cu asigurările și protecția socială, fondurile speciale și alte obligații legale	18	35.882
		D. alte cheltuieli de exploatare	19	2.201.376
	2	Cheltuieli financiare	20	119.670
	3	Cheltuieli extraordinare	21	
III		REZULTATUL BRUT (profit/pierdere)	22	-975.392
IV		IMPOZIT PE PROFIT	23	
V		PROFITUL CONTABIL RĂMAS DUPĂ DEDUCEREA IMPOZITULUI PE PROFIT, din care:	24	
	1	Rezerve legale	25	
	2	Alte rezerve reprezentând facilități fiscale prevăzute de lege	26	
	3	Acoperirea pierderilor contabile din anii precedenți	27	
	4	Constituirea surselor proprii de finanțare pentru proiectele cofinanțate din împrumuturi externe, precum și pentru constituirea surselor necesare rambursării ratelor de capital, plății dobânzilor, comisioanelor și altor costuri aferente acestor împrumuturi	28	
	5	Alte repartizări prevăzute de lege	29	
	6	Profitul contabil rămas după deducerea sumelor de la Rd. 25, 26, 27, 28 și 29.	30	0

*) Anexa este reprodusă în facsimil.

		INDICATORI	Nr. rd.	Propuneri rectificare 2018
0	1	2	3	4
	7	Participarea salariaților la profit în limita a 10% din profitul net, dar nu mai mult de nivelul unui salariu de bază mediu lunar realizat la nivelul operatorului economic în exercițiul financiar de referință	31	0
	8	Minimum 50% vărsăminte la bugetul de stat sau local în cazul regiilor autonome, ori dividende convenite acționarilor, în cazul societăților/ companiilor naționale și societăților cu capital integral sau majoritar de stat, din care:	32	0
	a)	- dividende convenite bugetului de stat	33	0
	b)	- dividende convenite bugetului local	33a	
	c)	- dividende convenite altor acționari	34	0
	9	Profitul nerepartizat pe destinațiile prevăzute la Rd.31 - Rd.32 se repartizează la alte rezerve și constituie sursă proprie de finanțare	35	0
VI		VENITURI DIN FONDURI EUROPENE	36	106
VII		CHELTUIELI ELIGIBILE DIN FONDURI EUROPENE, din care	37	106
	a)	cheltuieli materiale	38	
	b)	cheltuieli cu salariile	39	91
	c)	cheltuieli privind prestarile de servicii	40	0
	d)	cheltuieli cu reclama si publicitate	41	1
	e)	alte cheltuieli	42	14
VIII		SURSE DE FINANȚARE A INVESTIȚIILOR, din care:	43	692.143
	1	Alocații de la buget	44	
		alocații bugetare aferente plății angajamentelor din anii anteriori	45	
IX		CHELTUIELI PENTRU INVESTIȚII	46	692.143
X		DATE DE FUNDAMENTARE	47	
	1	Nr. de personal prognozat la finele anului	48	13.081
	2	Nr.mediu de salariați total	49	13.165
	3	Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială*	50	5.419
	4	Castigul mediu lunar pe salariat (lei/persoană) determinat pe baza cheltuielilor de natură salarială recalculat cf. Legii anuale a bugetului de stat **	51	4.528
	5	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu (mii lei/persoană) (Rd.2/Rd.49)	52	315
	6	Productivitatea muncii în unități valorice pe total personal mediu recalculată cf. Legii anuale a bugetului de stat	53	
	7	Productivitatea muncii în unități fizice pe total personal mediu (cantitate produse finite/ persoana) MWh/pers	54	
	8	Cheltuieli totale la 1000 lei venituri totale (Rd.7/Rd.1)x1000		1.231
	9	Plăți restante, în prețuri curente	55	3.370
	10	Creanțe restante, în prețuri curente	56	779.791

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL DEZVOLTĂRII REGIONALE ȘI ADMINISTRAȚIEI PUBLICE

ORDIN

pentru modificarea anexelor nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 728/2015 privind aprobarea Strategiei pentru integritate a Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice 2015—2020 și a Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei pentru integritate a Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice 2015—2020

Având în vedere prevederile:

- Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 1/2018 pentru aprobarea unor măsuri de reorganizare în cadrul administrației publice centrale și pentru modificarea unor acte normative, aprobată prin Legea nr. 147/2018;
 - Hotărârii Guvernului nr. 870/2006 privind aprobarea Strategiei pentru îmbunătățirea sistemului de elaborare, coordonare și planificare a politicilor publice la nivelul administrației publice centrale;
 - Hotărârii Guvernului nr. 583/2016 privind aprobarea Strategiei naționale anticorupție pe perioada 2016—2020, a seturilor de indicatori de performanță, a riscurilor asociate obiectivelor și măsurilor din strategie și a surselor de verificare, a inventarului măsurilor de transparență instituțională și de prevenire a corupției, a indicatorilor de evaluare, precum și a standardelor de publicare a informațiilor de interes public;
 - Legii nr. 78/2000 pentru prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legii nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legii nr. 7/2004 privind Codul de conduită a funcționarilor publici, republicată;
 - Legii nr. 477/2004 privind Codul de conduită a personalului contractual din autoritățile și instituțiile publice;
 - Legii nr. 251/2004 privind unele măsuri referitoare la bunurile permise cu titlu gratuit cu prilejul unor acțiuni de protocol în exercitarea mandatului sau a funcției;
 - Legii nr. 161/2003 privind unele măsuri pentru asigurarea transparenței în exercitarea demnităților publice, a funcțiilor publice și în mediul de afaceri, prevenirea și sancționarea corupției, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legii nr. 115/1996 pentru declararea și controlul averii demnitarilor, magistraților, a unor persoane cu funcții de conducere și de control și a funcționarilor publici, cu modificările și completările ulterioare;
 - Legii nr. 571/2004 privind protecția personalului din autoritățile publice, instituțiile publice și din alte unități care semnalează încălcări ale legii;
 - Ordinului secretarului general al Guvernului nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice,
- în temeiul prevederilor art. 12 alin. (6) și (7) din Hotărârea Guvernului nr. 51/2018 privind organizarea și funcționarea Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, cu modificările ulterioare,

viceprim-ministrul, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice, emite prezentul ordin.

Art. I. — Anexele nr. 1 și 2 la Ordinul ministrului dezvoltării regionale și administrației publice nr. 728/2015 privind aprobarea Strategiei pentru integritate a Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice 2015—2020 și a Planului de acțiune pentru implementarea Strategiei pentru integritate a Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice 2015—2020, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 330 și

330 bis din 14 mai 2015, se modifică și se înlocuiesc cu anexele nr. 1 și 2*) care fac parte integrantă din prezentul ordin.

Art. II. — Toate structurile Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice vor duce la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. III. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Viceprim-ministru, ministrul dezvoltării regionale și administrației publice,
Paul Stănescu

București, 13 septembrie 2018.
Nr. 5.682.

*) Anexele nr. 1 și 2 se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 911 bis, care se poate achiziționa de la Centrul pentru relații cu publicul al Regiei Autonome „Monitorul Oficial”, București, șos. Panduri nr. 1.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 58

din 17 septembrie 2018

Dosar nr. 1.022/1/2018

Gabriela Elena Bogasiu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele delegat al Secției I civile
Eugenia Voicheci	— președintele Secției a II-a civile
Sorinela-Alina Macavei	— judecător la Secția I civilă
Romanița Ecaterina Vrînceanu	— judecător la Secția I civilă
Alina Iuliana Țuca	— judecător la Secția I civilă
Carmen Elena Popoiag	— judecător la Secția I civilă
Florentin Sorin Drăguț	— judecător la Secția I civilă
Ileana Izabela Dolache-Bogdan	— judecător la Secția a II-a civilă
Petronela Iulia Nițu	— judecător la Secția a II-a civilă
Minodora Condoiu	— judecător la Secția a II-a civilă
Nicoleta Țândăreanu	— judecător la Secția a II-a civilă
George-Bogdan Florescu	— judecător la Secția a II-a civilă

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, învestit cu soluționarea Dosarului nr. 1.022/1/2018, a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

Ședința este prezidată de doamna judecător Gabriela Elena Bogasiu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulament.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă, în Dosarul nr. 34.575/3/2014*, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: „dispozițiile art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, constituie un impediment la dobândirea dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesunii imobiliare artificiale?”.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, ce a fost comunicat părților, conform dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile nu au depus puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE, deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

1. Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a dispus, prin încheierea din 7 martie 2018, în Dosarul nr. 34.575/3/2014*, aflat pe rolul acestei instanțe, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept menționată.

2. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 17 aprilie 2018, cu nr. 1.022/1/2018, termenul pentru soluționarea dosarului fiind stabilit la 17 septembrie 2018.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

3. *Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 50/1991)

Art. 37. — „(...) (5) Construcțiile executate fără autorizație de construire sau cu nerespectarea prevederilor acesteia, precum și cele care nu au efectuată recepția la terminarea lucrărilor, potrivit legii, nu se consideră finalizate. (...)”

4. Codul civil

Art. 577. — „(1) Construcțiile, plantațiile și orice alte lucrări efectuate asupra unui imobil, denumite în continuare *lucrări*, revin proprietarului acelui imobil dacă prin lege sau act juridic nu se prevede altfel.

(2) Când lucrarea este realizată de proprietarul imobilului cu materialele sale sau cu materialele altuia, dreptul de proprietate asupra lucrării se naște în favoarea proprietarului imobilului din momentul începerii lucrării, pe măsura realizării ei, dacă prin lege sau act juridic nu se prevede altfel.”

Art. 579. — „(1) Orice lucrare este prezumată a fi făcută de proprietarul imobilului, cu cheltuiala sa și că este a lui, până la proba contrară.

(2) Proba contrară se poate face când s-a constituit un drept de suprafață, când proprietarul imobilului nu și-a intabulat dreptul de proprietate asupra lucrării noi sau în alte cazuri prevăzute de lege.”

5. *Legea cadastrului și a publicității imobiliare nr. 7/1996, republicată, cu modificările și completările ulterioare* (Legea nr. 7/1996)

Art. 24. — „(...) (3) Dreptul de proprietate și celelalte drepturi reale asupra unui imobil se vor înscrie în cartea funciară pe baza înscrisului autentic notarial sau a certificatului de moștenitor, încheiate de un notar public în funcție în România, a hotărârii judecătorești rămase definitivă și irevocabilă sau pe baza unui act emis de autoritățile administrative, în cazurile în care legea prevede aceasta, prin care s-au constituit ori transmis în mod valabil. (...)”

Art. 36. — „(1) Actele notariale prin care se transmite, se modifică, se constituie sau se stinge un drept real imobiliar se încheie numai dacă bunurile imobile sunt înscrise în cartea funciară, cu excepția:

a) cazurilor prevăzute la art. 887 din Codul civil;

b) actelor și faptelor juridice care continuă să fie transcrise ori, după caz, înscrise în vechile registre de transcripțiuni și inscripțiuni imobiliare, potrivit art. 40 alin. (2);

c) actelor de partaj succesoral sau voluntar, cu excepția cazului în care imobilele din masa partajabilă se dezlipesc sau se alipesc;

d) altor cazuri prevăzute expres de reglementările în vigoare.

(2) Dispozițiile alin. (1) se aplică corespunzător și celorlalte categorii de acte autentice prin care se transferă, se constituie, se modifică sau se sting drepturi reale care se înscriu în cartea funciară.”

III. Expunerea succintă a procesului

6. Prin Cererea înregistrată la data de 10 octombrie 2014 pe rolul Tribunalului București — Secția a V-a civilă, cu nr. 34.575/3/2014, reclamantii au chemat în judecată pe pârâții municipiul București, prin primarul general, Primăria Municipiului București și Primăria Sectorului 6 București, solicitând ca prin hotărârea ce urmează a se pronunța să se constate că au dobândit, în baza accesunii imobiliare artificiale, dreptul de proprietate asupra construcției S+P+1E+POD, situată în sectorul 6 București, arătând că prin contractul de vânzare-cumpărare autentificat cu nr. xxx din 18 februarie 2002 la Biroul Notarului Public A au dobândit dreptul de proprietate asupra terenului intravilan în suprafață de 465 mp, situat în București, sectorul 6, înscris în C.F. nr. xxxxx București și au demarat edificarea unei construcții S+P+1E+POD pe acesta, în prezent finalizată, fără a deține autorizație de construire, deși la 4 martie 2003 fusese emis de către Primăria Sectorului 6 București certificatul de urbanism nr. xxx/60D.

7. Prin Sentința civilă nr. 278 din 6 martie 2015, Tribunalul București — Secția a V-a civilă a respins ca neîntemeiate excepția necompetenței materiale și excepția necompetenței teritoriale a Tribunalului București; a admis excepția lipsei capacității procesuale de folosință a pârâților Primăria Sectorului 6 București și Primăria Municipiului București; a respins, ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală de folosință, acțiunea formulată în contradictoriu cu acești pârâți; a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului municipiul București prin primarul general și a respins, ca fiind formulată împotriva unei persoane fără calitate procesuală pasivă, acțiunea formulată în contradictoriu cu acesta.

8. Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, prin Decizia civilă nr. 78A din 11 februarie 2016, a admis apelul declarat de reclamantii, a anulat Sentința civilă nr. 278 din 6 martie 2015 pronunțată de Tribunalul București — Secția a V-a civilă și a trimis cauza spre rejudecare la aceeași instanță.

9. Cauza a fost reînregistrată pe rolul Tribunalului București — Secția a V-a civilă, la data de 15 martie 2016, cu nr. 34.575/3/2014*.

10. Prin Sentința civilă nr. 1.211 din 24 octombrie 2016, Tribunalul București — Secția a V-a civilă a respins, ca neîntemeiată, acțiunea, constatând că lipsa autorizației este de natură să impieteze asupra recunoașterii dreptului de proprietate al reclamantilor asupra construcției, iar o interpretare contrară ar lipsi de conținut și de finalitate dispozițiile Legii nr. 50/1991 în situația în care, fără nicio justificare obiectivă, ci doar prin simpla manifestare unilaterală de voință, părților le-ar fi permisă și recunoscută opțiunea între respectarea procedurii autorizării prevăzute de Legea nr. 50/1991 sau, în caz contrar, adresarea ulterior a unei cereri în justiție.

11. Împotriva acestei sentințe au declarat apel reclamantii, iar în cadrul soluționării acestuia instanța a apreciat că este necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu

pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept privind incidența dispozițiilor art. 37 din Legea nr. 50/1991 în privința dobândirii dreptului de proprietate asupra unei construcții prin accesione imobiliară, dispunându-se trimiterea cauzei la Înalta Curte de Casație și Justiție și suspendarea judecării acesteia.

IV. Motivele de admisibilitate reținute de titularul sesizării

12. Prin Încheierea pronunțată la 7 martie 2018, Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă a constatat îndeplinirea condițiilor de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție, prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, pentru următoarele argumente:

a) existența unei cauze aflate în curs de judecată

Această condiție este îndeplinită, deoarece litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea se află în curs de judecată, pe rolul Curții de Apel București — Secția a IV-a civilă.

b) cauza să fie soluționată în ultimă instanță

Curtea de Apel București urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care este definitivă, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă coroborat cu art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013 privind unele măsuri pentru degrevarea instanțelor judecătorești, precum și pentru pregătirea punerii în aplicare a Legii nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă, cu modificările ulterioare (*Legea nr. 2/2013*), având în vedere faptul că tribunalul a fost sesizat cu o acțiune evaluabilă în bani, în valoare mai mică de 1.000.000 lei.

La acest punct, Curtea a făcut precizarea că, în cauza de față, sunt aplicabile dispozițiile art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, în forma anterioară Deciziei Curții Constituționale nr. 369 din 30 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 582 din 20 iulie 2017 (*Decizia nr. 369/2017*), hotărârea ce face obiectul apelului fiind pronunțată de tribunal la data de 24 octombrie 2016.

În plus, litigiul ce face obiectul dosarului de față a fost inițiat pe rolul instanței la data de 10 octombrie 2014, astfel că decizia ce va fi pronunțată de instanță în calea de atac a apelului nu este supusă recursului, nefiind incidente efectele Deciziei nr. 369/2017, efecte ce privesc hotărârile pronunțate în apel după publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea I, a acestei decizii, însă în litigiile pornite după data de 20 iulie 2017, în aplicarea dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă. În acest sens, Curtea a avut în vedere considerentele 41—44 din Decizia nr. 3 din 22 ianuarie 2018 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 195 din 2 martie 2018.

c) de lămurirea modului de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991, în contextul unei acțiuni privind dobândirea dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesunii imobiliare, depinde soluționarea litigiului dedus judecării.

Tribunalul a respins acțiunea în constatarea dobândirii dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesunii imobiliare artificiale, constatând că se opun dispozițiile art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991, din interpretarea cărora a reținut că nu pot fi intabulate în cartea funciară acele construcții edificate fără autorizație de construire, cadrul legislativ astfel interpretat conducând la concluzia că lipsa autorizației constituie un impediment la recunoașterea dreptului de proprietate al reclamantilor asupra construcției.

De asemenea, modalitatea de interpretare a acestor dispoziții legale constituie motiv de apel, astfel încât dezlegarea fondului apelului depinde de lămurirea acestei chestiuni de drept.

d) chestiunea de drept enunțată este nouă

Invocând statuările Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept prin

deciziile nr. 1 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 260 din 9 aprilie 2014; nr. 14 din 8 iunie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 736 din 1 octombrie 2015; nr. 59 din 18 septembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 871 din 6 noiembrie 2017; nr. 51 din 3 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 751 din 20 septembrie 2017, instanța de trimitere a constatat că este îndeplinită condiția nouității, deoarece modificarea operată prin Legea nr. 453/2001 pentru modificarea și completarea Legii nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții și unele măsuri pentru realizarea locuințelor (*Legea nr. 453/2001*), care a introdus prevederea conform căreia construcțiile edificate fără autorizație de construire sau fără respectarea acesteia nu se consideră finalizate și nu pot fi intabulate în cartea funciară, a început să facă obiectul unor interpretări diferite sub aspectul efectelor acestei norme juridice asupra acțiunilor în constatarea dobândirii dreptului de proprietate prin efectul accesiei imobiliare artificiale.

Astfel, în situația construcțiilor edificate anterior datei de 1 august 2001 (data intrării în vigoare a Legii nr. 453/2001), fără autorizație de construire, dispozițiile art. 36 din Legea nr. 7/1996 permiteau înscrierea în cartea funciară a dreptului de proprietate asupra construcției în baza certificatului de atestare fiscală și a documentației cadastrale.

În schimb, în situația construcțiilor edificate ulterior acestei date, fără autorizație de construire, dispozițiile nou-introduse [art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991] au dat naștere unor interpretări divergente atât din partea autorităților (autoritatea administrației publice locale susținând că pronunțarea hotărârii judecătorești de constatare a dreptului de proprietate prin accesiune, în contradictoriu cu autoritatea locală care a constatat săvârșirea de către reclamant a unei contravenții prevăzute de Legea nr. 50/1991, constituie o eludare a legii în materia disciplinei în construcții, iar birourile de carte funciară respingând cererile de intabulare a dreptului de proprietate asupra construcțiilor pe motiv că nu există autorizație de construire și îndrumând părțile să obțină o hotărâre judecătorească în constatarea acestui drept), cât și din partea instanțelor judecătorești.

În acest moment există riscul apariției unei practici viitoare neunitare în privința efectelor pe care dispozițiile nou-introduse în Legea nr. 50/1991 — art. 37 alin. (5) — le vor produce în contextul în care reclamanții urmăresc obținerea unei hotărâri judecătorești în constatarea dobândirii dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesiei imobiliare, hotărâre necesară pentru înscrierea construcției în cartea funciară, conform art. 24 alin. (3) din Legea nr. 7/1996.

Intervenția instanței supreme pentru clarificarea modului de interpretare a acestor dispoziții legale este una utilă, atât pentru autorități, cât și pentru justițiabili — care își vor regla conduita procesuală în raport cu dezlegarea chestiunii de drept, ce va deveni obligatorie în condițiile art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

În considerarea opiniilor diferite exprimate asupra chestiunii de drept și a argumentelor susținute în sprijinul interpretărilor divergente, instanța de trimitere apreciază că mecanismul pronunțării unei hotărâri prealabile este util și necesar, problema de drept fiind una concretă, serioasă și suficient de dificilă, în privința căreia nu s-a cristalizat o dezlegare evidentă, univocă, în măsură să respecte cerința aplicării unitare și predictibile a legii.

e) Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare sau a unei alte sesizări pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile.

Curtea apreciază că este îndeplinită și această condiție, întrucât prin Decizia nr. 31 din 15 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 471 din 22 iunie 2017, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost sesizat cu dezlegarea unei chestiuni de drept diferite de cea din

dosarul de față, respectiv cu privire la întrunirea condițiilor de admisibilitate și de interes procesual, în sensul art. 35 din Codul de procedură civilă, ale acțiunii întemeiate pe dispozițiile art. 492 din Codul civil. În schimb, în dosarul de față, premisa acțiunii declanșate de reclamanți este aceea a imposibilității de înscriere în cartea funciară a construcției edificate după momentul intrării în vigoare a Legii nr. 453/2001, care a modificat Legea nr. 50/1991, imposibilitate datorată lipsei autorizației de construire — act menționat de art. 24 alin. (3) și de art. 36 alin. (1) din Legea nr. 7/1996. În aceste condiții se solicită pronunțarea unei hotărâri judecătorești în constatarea dobândirii dreptului de proprietate asupra construcției ca efect al accesiei imobiliare artificiale, în vederea înscrierii acestui drept în cartea funciară. Așadar, în asemenea acțiuni se ridică problema efectului pe care îl au dispozițiile art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 asupra recunoașterii dreptului de proprietate.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

13. Apelanții-reclamanți au apreciat că textul legal nu constituie un impediment la intabulare, deoarece chiar dispozițiile art. 24 alin. (3) din Legea nr. 7/1996 permit înscrierea în cartea funciară a dreptului de proprietate consfințit printr-o hotărâre judecătorească, în concret, hotărârea de constatare a dobândirii dreptului de proprietate asupra construcției în baza accesiei artificiale, chiar și în lipsa autorizației de construire.

14. Intimatul-pârât municipiul București a arătat că dispozițiile art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 constituie un impediment legal la dobândirea dreptului de proprietate asupra construcției, deoarece din acest text de lege se deduce faptul că dreptul de proprietate nu poate fi recunoscut decât în prezența autorizației de construire. În situația edificării construcției în lipsa autorizației de construire, dreptul de proprietate asupra construcției nu poate fi intabulat în cartea funciară și nu se poate recunoaște dreptul de proprietate pe calea acțiunii în constatare întemeiate pe accesiunea imobiliară artificială.

15. După comunicarea raportului, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au formulat puncte de vedere asupra chestiunii de drept deduse judecării.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

Completul de judecată investit cu soluționarea apelului în Dosarul nr. 34.575/3/2014* a reținut următoarele:

16. Din februarie 2002, apelanții-reclamanți sunt proprietarii terenului pe care au edificat construcția în litigiu, în ianuarie 2004, dreptul de proprietate asupra terenului fiind intabulat în cartea funciară.

17. La data de 4 martie 2003 apelanții-reclamanți au obținut Certificatul de urbanism nr. xxx/60D, în care se menționează că autorizația de construire se va elibera în baza Planului urbanistic general al municipiului București și în baza unei documentații de urbanism.

18. La data de 18 iulie 2003 apelanții-reclamanți au fost sancționați contravențional pentru începerea edificării unei construcții cu destinația de locuință fără autorizație de construire, dispunându-se intrarea în legalitate prin obținerea autorizației de construire.

19. Prin Ordonanța nr. xxxxx/P/2004 din 15 octombrie 2004, Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 6 București a dispus scoaterea de sub urmărire penală a apelantului-reclamant — pentru fapta de a continua lucrările de construcții deși fusese sancționat contravențional — și aplicarea unei sancțiuni cu caracter administrativ.

20. La data de 22 iulie 2004 apelanții-reclamanți au obținut Certificatul de urbanism nr. xxxx/216D, în care se menționează că autorizația de construire se va elibera în baza Planului urbanistic general al municipiului București și în baza unei documentații de urbanism Plan urbanistic de detaliu.

21. Conform certificatului de atestare fiscală emis de Consiliul Local al Sectorului 6 București, apelanții-reclamanți au

declarat pe propria răspundere că la data de 1 ianuarie 2004 au edificat construcția S+P+IE+POD, în suprafață construită desfășurată de 229,16 mp, pentru care nu figurează cu creanțe bugetare de plată către bugetul local.

22. Cu privire la legea aplicabilă, Curtea a reținut că, potrivit dispozițiilor art. 5 alin. (2) din Legea nr. 71/2011 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 287/2009 privind Codul civil, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 71/2011*), dispozițiile noului Cod civil sunt aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acestuia (1 octombrie 2011), derivate din regimul general al bunurilor, dacă aceste situații subzistă după intrarea sa în vigoare.

23. Prin urmare, regimul general al proprietății asupra construcției edificate de apelanții-reclamanți în ianuarie 2004 pe terenul proprietatea acestora este guvernat de dispozițiile Codului civil (art. 577, art. 579).

24. Premisa de la care pleacă reclamanții în promovarea acțiunii de față este următoarea: înscrierea în cartea funciară a dreptului de proprietate asupra construcției se poate realiza, potrivit art. 24 alin. (3) din Legea nr. 7/1996 (în forma în vigoare la data promovării acțiunii — 10 octombrie 2014), în baza unei hotărâri judecătorești rămase definitive și irevocabile sau în baza actului emis de autoritatea administrativă, în cazul în care legea prevede aceasta.

25. Legea prevede necesitatea actului administrativ pentru intabularea dreptului de proprietate asupra construcției — respectiv dispozițiile art. 36 alin. (1) din Legea nr. 7/1996 (în forma de la același moment procesual) — potrivit căreia „dreptul de proprietate asupra construcțiilor se înscrie în cartea funciară în baza autorizației de construire și a procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor semnat de reprezentantul autorității locale sau a unui certificat eliberat de autoritatea locală pe raza căreia este edificată construcția, precum și a unei documentații cadastrale”.

26. De asemenea nu sunt incidente prevederile art. 36 alin. (2) din Legea nr. 7/1996 (care permiteau intabularea dreptului de proprietate asupra construcției, în lipsa autorizației de construire, doar în baza certificatului de atestare fiscală prin care se atestă achitarea tuturor obligațiilor fiscale de plată datorate autorității administrației publice locale în a cărei rază se află construcția, precum și a documentației cadastrale) în cazul construcțiilor realizate înainte de 1 august 2001 — construcția în litigiu fiind edificată ulterior datei de 1 august 2001, respectiv în ianuarie 2004.

27. În aceste condiții, nefiind posibilă intabularea dreptului de proprietate asupra construcției edificate în anul 2004 în baza „actului administrativ emis de autoritatea administrativă, în cazul în care legea prevede aceasta”, pentru respectarea dreptului de proprietate și a accesului la justiție, reclamanții solicită pronunțarea unei hotărâri de recunoaștere a dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesunii imobiliare artificiale, dispozițiile art. 24 alin. (3) din Legea nr. 7/1996 permițând intabularea în baza hotărârii judecătorești definitive și irevocabile.

28. Potrivit dispozițiilor art. 577 alin. (2) din Codul civil, când lucrarea este realizată de proprietarul imobilului cu materialele sale (cazul din speță, apelanții-reclamanți edificând construcția în litigiu în regie proprie, pe terenul proprietatea acestora), atunci dreptul de proprietate asupra construcției se naște în favoarea proprietarului imobilului din momentul începerii lucrării, pe măsura realizării ei, dacă prin lege nu se prevede altfel.

29. Art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991, în forma de la data edificării construcției, prevede că acele construcții edificate fără autorizație de construire nu se consideră finalizate și nu pot fi intabulate în cartea funciară.

30. Într-o primă interpretare (enunțată cu titlu preliminar de unul dintre membrii completului de apel), art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 reprezintă o astfel de dispoziție legală contrară, în sensul că o atare normă juridică se opune la recunoașterea dreptului de proprietate asupra construcției, atât timp cât construcția nu se consideră finalizată și nu poate fi intabulată în cartea funciară.

Un argument în favoarea acestei interpretări este acela că, potrivit art. 579 din Codul civil, prezumția de proprietate asupra construcției, ce se naște în favoarea proprietarului terenului, este una relativă, care poate fi răsturnată când s-a constituit un drept de suprafece, când proprietarul imobilului nu și-a intabulat dreptul de proprietate asupra lucrării noi sau în alte cazuri prevăzute de lege. Or, în cazul construcției edificate fără autorizație de construire, legea din domeniul construcțiilor prevede că nu se poate obține intabularea, de unde rezultă că dispozițiile art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 constituie un impediment legal la dobândirea dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesunii imobiliare artificiale, neputându-se pronunța o hotărâre judecătorească care să stea la baza intabulării construcției în sensul art. 24 alin. (3) din Legea nr. 7/1996.

31. În cea de-a doua interpretare (enunțată cu titlu preliminar de cel de-al doilea membru al completului de apel), art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 nu constituie un impediment la dobândirea dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesunii imobiliare artificiale, deoarece dispozițiile art. 577 din Codul civil nu instituie doar o prezumție relativă (mijloc de probă), ci și un mod de dobândire a proprietății, în virtutea reglementării legale a accesunii imobiliare proprietarul terenului devenind proprietarul construcției prin faptul edificării construcției, cu materialele sale, pe terenul proprietatea sa.

VII. **Jurisprudența instanțelor naționale în materie**

Din relațiile comunicate de curțile de apel, din care a rezultat existența unei practici consistente în materie, s-au conturat următoarele orientări jurisprudențiale:

32. *Într-o primă opinie* s-a considerat că art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 se opune la recunoașterea dreptului de proprietate asupra construcției, atât timp cât construcția nu se consideră finalizată și nu poate fi intabulată în cartea funciară. Un argument în favoarea acestei interpretări este acela că, potrivit art. 579 din Codul civil, prezumția de proprietate asupra construcției ce se naște în favoarea proprietarului terenului este una relativă, care poate fi răsturnată. În cazul construcției edificate fără autorizație de construire, legea prevede că nu se poate obține intabularea, de unde rezultă că dispozițiile art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 constituie un impediment legal la dobândirea dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesunii imobiliare artificiale, neputându-se pronunța o hotărâre care să stea la baza intabulării dreptului de proprietate asupra construcției, în sensul art. 24 alin. (3) din Legea nr. 7/1996.

Totodată, s-a apreciat că neîndeplinirea cerințelor legale de autorizare a construcției, care paralizează calea necontencioasă a dobândirii dreptului de proprietate prin valorificarea faptului construirii, indiferent de motivele care au condus la această situație, nu poate constitui temeiul procedural ori de drept material al realizării unor interese pe cale contencioasă, sancțiunea nerespectării unor prevederi legale, în speță cele ale Legii nr. 50/1991, nefiind de natură a institui posibilitatea alegerii căii contencioase, ca soluție alternativă.

A recunoaște o atare posibilitate ar însemna a se permite eludarea dispozițiilor legale încălcate, prin chemarea în judecată a unor autorități administrative a căror calitate procesuală nu poate fi justificată, astfel cum este cazul în speță.

33. *Într-o a doua opinie* s-a apreciat că art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 nu constituie un impediment la dobândirea dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesunii imobiliare artificiale, deoarece dispozițiile art. 577 din Codul civil nu instituie doar o prezumție relativă, ci și un mod de dobândire a proprietății, în virtutea reglementării legale a accesunii imobiliare proprietarul terenului devenind proprietarul construcției prin faptul edificării construcției, cu materialele sale, pe terenul proprietatea sa.

Posibilitatea dobândirii prin accesione a construcțiilor, chiar edificate fără autorizație de construire, este prevăzută de lege; inexistența autorizației de construire poate avea consecințe pe

planul raporturilor de natură administrativă, conform Legii nr. 50/1991, antrenând o răspundere contravențională, însă nu poate avea ca efect respingerea unei acțiuni în constatarea dreptului de proprietate prin accesiu.

Pe de altă parte, raportul de drept civil dedus judecării își are izvorul în dispozițiile art. 577—579 din Codul civil. Aceste texte de lege au o dublă dimensiune: în primul rând reglementează faptul material al accesiei și efectul dobânditor de proprietate al acestuia, iar în al doilea rând instituie o prezumție de proprietate asupra lucrului accesoriu în favoarea proprietarului lucrului principal.

Construcțiile edificate pe terenul altuia aparțin patrimoniului proprietarului terenului din momentul în care s-a început construcția. În acest sens, art. 577 alin. (2) din Codul civil dispune că atunci când lucrarea este realizată de proprietarul imobilului cu materialele sale sau cu materialele altuia, dreptul de proprietate asupra lucrării se naște în favoarea proprietarului imobilului din momentul începerii lucrării, pe măsura realizării ei, dacă prin lege sau act juridic nu se prevede altfel.

Efectul achizitiv de proprietate asupra lucrării, căruia faptul încorporării materialelor în teren îi dă naștere pe măsura realizării sale, are loc independent de conformarea sau nu a constructorului normelor ce reglementează disciplina în construcții. Aceasta întrucât dreptul de accesiu este cel care creează în favoarea proprietarului terenului un titlu legal de proprietate. Accesiu se produce deplin drept, la momentul ridicării construcției.

De altfel, din nicio prevedere legală nu rezultă că dobândirea dreptului real de proprietate asupra construcției, prin accesiu prevăzută de Codul civil, este condiționată de obținerea/respectarea autorizației de construire. Condiția existenței autorizației de construire și, implicit, a respectării acesteia este una impusă de legea specială în materie, respectiv de Legea nr. 50/1991.

Inexistența autorizației de construire vizează un raport de drept administrativ, guvernat de norme speciale și supus unor sancțiuni specifice dreptului administrativ, fără a exista interferențe ale acestuia cu raportul de drept civil ce se naște în temeiul accesiei imobiliare.

34. *Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție* a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil există în lucru o propunere de recurs în interesul legii având ca obiect „interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 492 din Codul civil de la 1864 (art. 577 din Codul civil) în raport cu prevederile art. 35 din Codul de procedură civilă, de către instanța careia i se cere să pronunțe o hotărâre prin care să se constate dreptul de proprietate asupra unui imobil construcție, în temeiul accesiei imobiliare artificiale, și dacă admisibilitatea (sau interesul în promovarea) unei astfel de acțiuni este condiționată de parcurgerea (sau nu), de către reclamant, a procedurii prevăzute de Legea nr. 50/1991, respectiv de eliberarea autorizației de construire”.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție și a Curții Constituționale

35. La nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția I civilă au fost identificate decizii în sensul ambelor orientări jurisprudențiale, respectiv: Decizia nr. 3.668 din 6 mai 2005, Decizia nr. 7.294 din 28 noiembrie 2012, Decizia nr. 2.427 din 29 octombrie 2015, Decizia nr. 632 din 18 martie 2016, Decizia nr. 1.015 din 12 mai 2016, Decizia nr. 378 din 22 februarie 2017, Decizia nr. 419 din 14 februarie 2018, Decizia nr. 117 din 16 ianuarie 2015, Decizia nr. 1.067 din 23 aprilie 2015 și Decizia nr. 1.517 din 21 septembrie 2016.

36. Instanța de contencios constituțional s-a pronunțat, în repetate rânduri asupra constituționalității dispozițiilor art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991, a căror interpretare se solicită. Astfel, respingând excepțiile de neconstituționalitate prin care se susținea că aceste prevederi legale permit retroactivarea legii

contravenționale, Curtea a reținut că textul nu conține în sine nicio dispoziție cu caracter retroactiv și nu face precizări în legătură cu aplicarea în timp a reglementărilor pe care le cuprinde. (deciziile Curții Constituționale nr. 431 din 13 septembrie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 17 octombrie 2005; nr. 26 din 27 ianuarie 2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 163 din 25 februarie 2004).

Cât privește criticile care au vizat nesocotirea dreptului de proprietate asupra unei construcții sau părți de construcție al persoanei care nu a reușit să obțină autorizațiile necesare într-un anumit interval de timp, fiind obligată să le demoleze sau să le desființeze, instanța de contencios constituțional a reținut, în esență, că activitatea de edificare sau desființare a construcțiilor trebuie să se supună rigorilor legii, iar regimul legal al construcțiilor nu are legătură cu ocrotirea dreptului de proprietate. În măsura în care exercitarea dreptului de proprietate se abate de la prevederile legale imperative, titularul dreptului de proprietate va suporta sancțiunile stabilite de lege, fără a se putea apăra invocând principiul constituțional al ocrotirii proprietății. De asemenea a constat că reglementările legale referitoare la obligația obținerii unei autorizații de construcție nu au nicio legătură cu exercitarea drepturilor ori cu garanțiile procesuale care condiționează, într-un stat de drept, democratic, exercitarea dreptului la un proces echitabil (în acest sens, deciziile Curții Constituționale nr. 115 din 3 februarie 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 138 din 5 martie 2009; nr. 697 din 25 mai 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 425 din 24 iunie 2010; nr. 199 din 14 aprilie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 15 iunie 2005).

În același timp a reținut că obligația obținerii autorizației de construire are drept scop prevenirea consecințelor negative în cazul unor construcții necorespunzătoare, sancțiunea nerespectării acestei obligații — desființarea construcției — nefiind contrară prevederilor legale. Aceste dispoziții nu numai că nu încalcă textul constituțional, ci sunt, de fapt, o expresie a acestuia, deoarece prin obligația obținerii autorizației de construire și prin tragerea la răspundere a celor care nu respectă această obligație se protejează drepturile și libertățile altor persoane (în acest sens, deciziile Curții Constituționale nr. 409 din 14 iulie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 709 din 5 august 2005; nr. 77 din 14 martie 2002, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 22 aprilie 2002).

IX. Raportul asupra chestiunii de drept

37. Prin raportul întocmit, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, judecătorii-raportori au apreciat că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate a sesizării, potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, cu referire la condiția nouității chestiunii de drept supuse dezlegării.

X. Înalta Curte de Casație și Justiție

38. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportori și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

Asupra admisibilității sesizării

39. Potrivit art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă, în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

40. Din dispozițiile legale menționate se desprind condițiile de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie îndeplinite cumulativ, după cum urmează:

- a) existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- b) instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- c) cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- d) soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- e) chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- f) chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție ori obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

41. Procedând, în prealabil, la o analiză asupra admisibilității sesizării se constată că primele trei condiții sunt îndeplinite, întrucât Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă este legal investită cu soluționarea căii de atac declarate de reclamant și împotriva Sentinței civile nr. 1.211 din 24 octombrie 2016 pronunțată de Tribunalul București — Secția a V-a civilă, în Dosarul nr. 34.575/3/2014*, în contradictoriu cu intimatul-pârât municipiului București, având ca obiect constatarea, în baza accesunii imobiliare artificiale, a dreptului de proprietate asupra construcției S+P+1E+POD situată în municipiul București, sectorul 6.

42. În această cauză, Curtea de Apel București judecă în ultimă instanță, urmând a pronunța o hotărâre judecătorească definitivă, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă coroborat cu art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, având în vedere faptul că tribunalul a fost sesizat cu o acțiune evaluabilă în bani, în valoare mai mică de 1.000.000 lei.

43. Este îndeplinită și condiția de admisibilitate privind ivirea unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată, întrucât modalitatea de interpretare a dispozițiilor art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 constituie motiv de apel.

44. De asemenea trebuie precizat că asupra acestei chestiuni, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat anterior, printr-o decizie în interesul legii sau printr-o hotărâre prealabilă și nu există un recurs în interesul legii cu obiect similar, în curs de soluționare.

46. Având în vedere considerentele arătate, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept constată că mecanismul de unificare a practicii judiciare reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă nu poate fi uzitat atât timp cât legiuitorul a limitat prin condițiile de admisibilitate analizate rolul unificator al acestei instituții juridice numai în privința chestiunilor de drept noi, astfel încât sesizarea nu este admisibilă.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a IV-a civilă, în Dosarul nr. 34.575/3/2014*, cu privire la dezlegarea următoarei chestiuni de drept: „Dispozițiile art. 37 alin. (5) din Legea nr. 50/1991 privind autorizarea executării lucrărilor de construcții, republicată, cu modificările și completările ulterioare, constituie un impediment la dobândirea dreptului de proprietate asupra construcției prin efectul accesunii imobiliare artificiale?”.

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 17 septembrie 2018.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

GABRIELA ELENA BOGASIU

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

ABONAMENTE LA PUBLICAȚIILE OFICIALE PE SUPORT FIZIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Nr. crt.	Denumirea publicației	Valoare (TVA 5% inclus) — lei		
		12 luni	3 luni	1 lună
1.	Monitorul Oficial, Partea I	1.310	360	131
2.	Monitorul Oficial, Partea I, limba maghiară	1.640		150
3.	Monitorul Oficial, Partea a II-a	2.460		220
4.	Monitorul Oficial, Partea a III-a	470		50
5.	Monitorul Oficial, Partea a IV-a	1.880		170
6.	Monitorul Oficial, Partea a VI-a	1.750		160
7.	Monitorul Oficial, Partea a VII-a	600		55
8.	Colecția Legislația României	500	130	
9.	Colecția Hotărâri ale Guvernului României	800		75

NOTĂ:

Monitorul Oficial, Partea I bis, se multiplică și se achiziționează pe bază de comandă.

ABONAMENTE LA PRODUSELE ÎN FORMAT ELECTRONIC

— Prețuri pentru anul 2018 —

Produs	Abonamentul FLEXIBIL (Monitorul Oficial, Partea I + alte 3 părți ale Monitorului Oficial, la alegere)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	60	150	380	910	2.000	550	1.380	3.450	8.280	18.220
ExpertMO	100	250	630	1.510	3.320	1.000	2.500	6.250	15.000	33.000

Produs	Abonamentul COMPLET (Monitorul Oficial, Partea I + toate celelalte părți ale Monitorului Oficial)									
	Lunar					Anual				
	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300	Online/ Monopost	Rețea 5	Rețea 25	Rețea 100	Rețea 300
AutenticMO	70	180	450	1.080	2.380	650	1.630	4.080	9.790	21.540
ExpertMO	120	300	750	1.800	3.960	1.200	3.000	7.500	18.000	39.600

Colecția Monitorul Oficial în format electronic, oricare dintre părțile acestuia	70 lei/an
--	-----------

Prețurile sunt exprimate în lei și conțin TVA.

Mai multe informații puteți găsi pe site-ul www.expert-monitor.ro, unde puteți aplica online comanda.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
 IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
 și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
 (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
 Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro
 Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
 bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72
 Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

